

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2012. július 19.*

„EGK — Törökország társulási megállapodás — A társulási tanács 1/80 határozata — A 7. cikk első bekezdése — Valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjainak tartózkodási joga — A török munkavállalóval házasságot kötött és vele több mint három évig együtt élő thaiföldi állampolgár”

A C-451/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Gießen (Németország) a Bírósághoz 2011. szeptember 1-jén érkezett, 2011. augusztus 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

Natthaya Dülger

és

a **Wetteraukreis**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J.N. Cunha Rodrigues tanácselnök (előadó), U. Löhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh és C.G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. május 10-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- N. Dülger képviseletében Ch. Momberger Rechtsanwalt,
- a Wetteraukreis képviseletében D. Mayer, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Palatiello avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: német.

- az osztrák kormány képviselőjében F. Koppensteiner, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében V. Kreuzschitz és G. Rozet, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2012. június 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a társulás elősegítéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 7. cikke első bekezdése első francia bekezdésének értelmezésére vonatkozik. A társulási tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodás létesítette, amelyet 1963. szeptember 12-én Ankarában írt alá egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az EGK tagállamai és a Közösség, majd a megállapodást a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. L 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o., a továbbiakban: társulási megállapodás) kötötték, hagyták jóvá és erősítették meg.
- 2 A kérelmet az N. Dülger thaiföldi állampolgár és a Wetteraukreis (Wetterau körzet) között, az utóbbinak az előbbi személy részére történő tartózkodási engedély megadását elutasító határozata tárgyában folyamatban lévő peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az EGK–Törökország társulás

– A társulási megállapodás

- 3 A társulási megállapodás célja – 2. cikkének (1) bekezdése értelmében – a Szerződő Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, beleértve a munkaerő tárgykörét is, a munkavállalók szabad mozgásának fokozatos megvalósítása által, a letelepedés szabadságára és a szolgáltatások szabad mozgására vonatkozó korlátozások megszüntetése révén, a török állampolgárok életszínvonalának javítása és a Török Köztársaság Közösséghez történő későbbi csatlakozásának megkönnyítése érdekében.

– A kiegészítő jegyzőkönyv

- 4 A Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt, és a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: a kiegészítő jegyzőkönyv), annak 1. cikke értelmében, megállapítja a társulási megállapodás 4. cikkében említett átmeneti időszak megvalósítására vonatkozó feltételeket, szabályokat és ütemtervet. 62. cikke szerint a kiegészítő jegyzőkönyv szerves részét képezi az említett megállapodásnak.

5 E jegyzőkönyv 59. cikke kimondja:

„E jegyzőkönyv hatálya alá tartozó területeken Törökország nem részesülhet kedvezőbb elbánásban, mint amelyet a Közösséget létrehozó szerződés alapján a tagállamok egymásnak biztosítanak.”

– Az 1/80 határozat

6 Az 1/80 határozat célja, annak harmadik preambulumbekzdése szerint, a munkavállalók és családtagjaik jogi helyzetének javítása a társulási tanács 1976. december 20-i 2/76 határozatával létrehozott szabályozáshoz képest.

7 Az 1/80 határozat 7. cikke ekként rendelkezik:

„Valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy hozzá költözzön,

– jogosult – a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – bármely állásajánlatra pályázni, amennyiben ott már legalább három éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik;

– jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik.

A török munkavállaló gyermeke, aki a fogadó országban szakmai képzettséget szerzett, az érintett tagállamban való tartózkodása időtartamától függetlenül pályázhat minden állásajánlatra, amennyiben egyik szülője az érintett tagállamban legalább három éve szabályszerűen alkalmazásban állt.”

Az uniós jog egyéb rendelkezései

8 Az 1992. július 27-i 2434/92/EGK tanácsi rendelettel (HL L 245., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 69. o.) módosított, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet (HL L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.; a továbbiakban: 1612/68 rendelet) 10. cikke (1) bekezdésének szövege a következőképpen szól:

„Állampolgárságtól függetlenül a következők jogosultak azzal a munkavállalóval letelepedni, aki az egyik tagállam állampolgára, és aki egy másik tagállam területén áll alkalmazásban:

a) a munkavállaló házastársa és azok a lemenő egyenes ági rokonaik, akik 21 évnél fiatalabbak vagy a munkavállaló eltartottjai;

b) a munkavállaló és házastársa felmenő egyenes ági, eltartott rokonai.”

9 Az 1612/68 rendelet ezen 10. cikkét az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 2009.10.20., 47. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.) 38. cikkének (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

- 10 A 2004/38 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„Azoktól a családtagoktól, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, csak az 539/2001/EK rendelettel vagy adott esetben a nemzeti joggal összhangban kérhető beutazási vízum. Ezen irányelv alkalmazásában a 10. cikkben előírt érvényes tartózkodási kártya birtoklása mentesíti e családtagot a vízumkötelezettség alól.

A tagállamok minden eszközt biztosítanak e személyek számára a szükséges vízumok megszerzéséhez. Az ilyen vízumokat ingyenesen, a lehető legrövidebb időn belül, gyorsított eljárással kell kiadni.”

- 11 Ezen irányelv „Tartózkodás joga három hónapig” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az uniós polgárokat érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevél birtokában külön feltételek és más formai követelmények nélkül három hónapig megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni az érvényes útlevéllel rendelkező azon családtagokra is, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és az uniós polgárt kísérik, vagy hozzá csatlakoznak.”

- 12 Az említett irányelv 7. cikkének (2) bekezdése szerint a három hónapon túli tartózkodás joga kiterjed azokra a családtagokra, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és az uniós polgárt kísérik vagy hozzá csatlakoznak a fogadó tagállamban.

- 13 Ugyanezen irányelv 38. cikke (3) bekezdésének szövege a következő:

„A hatályon kívül helyezett rendelkezésekre és irányelvekre tett hivatkozások erre az irányelvre tett hivatkozásoknak minősülnek.”

A német jog

- 14 A külföldieknek az országban való tartózkodásáról, munkavállalásáról és integrációjáról szóló, 2004. július 30-i törvénynek (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, BGBl. 2004 I, 1950. o.; a továbbiakban: Aufenthaltsgesetz) az alapügy tényállására alkalmazandó változata (BGBl. 2008 I, 162. o.) 4. §-ának (5) bekezdése ekként rendelkezik:

„A [társulási megállapodás] értelmében vett tartózkodási joggal rendelkező külföldinek kell bizonyítania azt, hogy e joggal rendelkezik, bizonyítékot szolgáltatva arról – amennyiben az Európai Unióban sem letelepedési engedéllyel, sem más huzamos tartózkodásra jogosító okmánnyal nem rendelkezik –, hogy van tartózkodási engedélye. A tartózkodási engedélyt kérelem alapján adják ki.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 15 Az alapeljárás felperese 2002. június 30-án turistavízum birtokában utazott be a Németországi Szövetségi Köztársaságba. 2002. szeptember 12-én Dániában házasságot kötött M. Dülger török állampolgárral.
- 16 M. Dülger 1988 óta határozatlan időre szóló németországi tartózkodási engedéllyel rendelkezik. Házasságuk azon időszakában, amelynek során Dülgerék együtt éltek, M. Dülger e tagállamban – konkrétan 2002. október 1-je és 2004. június 30-a, 2004. augusztus 1-je és 2005. június 8-a, 2006. március 1-je és 2008. március 15-e, valamint 2008. június 1-je és 2009. december 31-e között – különböző munkáltatóknál állt munkaviszonyban.

- 17 N. Dülger 2002. szeptember 18-án tartózkodási engedély megadása iránti kérelmet terjesztett elő. Kérelmében feltüntette, hogy házas, és két – egy 1996-ban és egy 1998-ban Thaiföldön született – gyermeke van. Annak érdekében, hogy a házassági életközösséget házastársával fenn tudja tartani, határozott időre szóló tartózkodási engedélyt kapott, amelyet később többször – utoljára 2008. szeptember 10-én, 2011. június 26-ig terjedő hatállyal – meghosszabbítottak. N. Dülger 2011. június 21. óta „a tartózkodási jog jogi vélelem alapján történő fenntartására szolgáló (ideiglenes) igazolással” rendelkezik.
- 18 Az alapeljárás felperesének lányai 2006. július 1-jén érkeztek a Németországi Szövetségi Köztársaság területére.
- 19 N. Dülger 2009. június 3-án költözött el a házastársától, és két leánygyermekével egy nőnek fenntartott menedékhelyre, Friedbergbe (Németország) költözött. A felperes azóta szociális ellátásban – álláskeresők részére járó alapellátásban – részesül a társadalombiztosításról szóló törvény II. része (Zweites Buch Sozialgesetzbuch – Grundsicherung für Arbeitsuchende, a továbbiakban: SGB II) alapján.
- 20 M. Dülgerrel kötött házasságának felbontása a 2011. február 3-án kihirdetett ítélettel vált jogerőssé.
- 21 2009. szeptember 9-i levelével Wetterau körzet idegenrendészeti hatósága (a továbbiakban: idegenrendészeti hatóság) arról tájékoztatta az alapeljárás felperesét, hogy a férjétől való válását követően önálló tartózkodási jogot szerzett, amely azonban csak egy évig áll fenn anélkül, hogy bizonyítania kellene azt, hogy gondoskodni képes saját maga és gyermekei létfenntartásáról. Felhívták a figyelmét arra, hogy ha 2010. június 4-től továbbra is állami szociális támogatásra szorulna, tartózkodási engedélyét, ideértve gyermekei tartózkodási engedélyét is, utólagos korlátozás alá kellene vetni, és őt a német terület elhagyására kellene felszólítani. Tartózkodási joga csak akkor maradhat fenn, ha ő ezen időpontig önállóan képes saját maga és gyermekei létfenntartásáról gondoskodni.
- 22 N. Dülger 2009. szeptember 18-án tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmet nyújtott be az Aufenthaltsgesetz 4. §-ának (5) bekezdése alapján, azzal az indokkal, hogy – a valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó azon török munkavállaló családtagjaként, akivel együtt legalább három éven át szabályosan tartózkodott az országban – megszerezte az 1/80 határozat 7. cikke szerinti jogokat.
- 23 2010. március 15-i határozatával az idegenrendészeti hatóság elutasította az alapeljárás felperesének kérelmét, mivel szerinte a felperes nem szerezte meg az 1/80 határozat 7. cikkéből eredő jogokat. Szerinte ugyanis csak a török munkavállalók török családtagjai hivatkozhatnak e rendelkezésre.
- 24 Az alapeljárás felperese e határozat ellen keresetet indított, arra való hivatkozással, hogy az 1/80 határozat 7. cikke nem tartalmaz semmilyen, a családtagok állampolgárságra vonatkozó külön feltételt. A felperes a kérdést előterjesztő bíróságtól az idegenrendészeti hatóság határozatának hatályon kívül helyezését, és annak arra való kötelezését kérte, hogy adja ki a részére az Aufenthaltsgesetz 4. §-a (5) bekezdésének megfelelően a tartózkodási engedélyt.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az említett 4. § (5) bekezdése értelmében az alapeljárás felperese részére csak akkor adható meg a kért tartózkodási engedély, ha az 1/80 határozat 7. cikke alapján jogosult a német területen való tartózkodásra. Az említett bíróság szerint az e rendelkezésben említett feltételekre való tekintettel az egyetlen kérdés, amely a jelen esetben felmerül, az az, hogy N. Dülger mint thaiföldi állampolgár a valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjának tekinthető-e.

- 26 E körülményekre tekintettel a Verwaltungsgericht Gießen úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Hivatkozhat-e az [...] 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének első francia bekezdéséből eredő jogokra az a thaiföldi állampolgár, aki valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló házastársa volt, és azt követően, hogy engedélyt kapott arra, hogy hozzá költözzön, több mint három évig megszakítás nélkül vele lakott, aminek következményeként őt e rendelkezés közvetlen hatálya miatt tartózkodási jog illeti meg?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 27 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a török munkavállaló Törökországon kívüli, harmadik országból származó családtagja a fogadó tagállamban hivatkozhat az e rendelkezésből eredő jogokra, ha az ott előírt egyéb feltételek teljesülnek.
- 28 Az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése szerint a török munkavállaló családtagjait, az ott felsorolt feltételek teljesülése esetén, saját jogon is megilleti a munkavállaláshoz való jog a fogadó tagállam munkaerőpiacán. E tekintetben a Bíróság már többször kimondta, hogy a 7. cikk első bekezdése által a török munkavállaló családtagjának az érintett tagállamban való munkavállalást illetően juttatott jogok szükségszerűen magukban foglalják az érintett ezzel összefüggő tartózkodási jogát; ha nem így lenne, a munkaerőpiacon való részvétel és a tényleges munkavállalás joga teljesen elenyészne (lásd különösen a C-325/05. sz. Derin-ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6495. o.] 47. pontját és a C-303/08. sz. Bozkurt-ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13445. o.] 36. pontját).
- 29 Az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése szerint az e rendelkezésben említett jogok megszerzése az alábbi három, együttes feltételtől függ:
- az érintett személy a már a fogadó tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja,
 - e személy részére ezen állam illetékes szervei engedélyezték, hogy az említett munkavállalóhoz csatlakozzon, és
 - szokásos tartózkodási helye meghatározott ideje a fogadó tagállam területén található.
- 30 Az alapeljárásbeli ügyben, miként az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, pontosabban magának az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésnek a szövegéből is kiderül, N. Dülger egy – Németország rendes munkaerőpiacához tartozó – török munkavállaló házastársa volt, és a 2002 szeptemberében történt házasságkötésük óta a 2009 júniusában történt különválásukig megszakítás nélkül élt együtt e munkavállalóval, miután engedélyezték számára, hogy csatlakozzon hozzá e tagállamban. Az előző pontban említett feltételek tehát, első ránézésre úgy tűnik, teljesültek.
- 31 A német, az olasz és az osztrák kormány ugyanakkor arra hivatkozik, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése értelmében vett családtag fogalma kizárólag a török munkavállaló azon családtagjait foglalja magában, akik maguk is török állampolgárok. Tehát az a tény, hogy N. Dülger thaiföldi állampolgár, akadályát képezi annak, hogy ő az említett rendelkezés által biztosított jogokra hivatkozhatson.
- 32 Ezen álláspontnak nem lehet helyt adni.

- 33 A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint az 1/80 határozat 7. cikke az uniós jog szerves részét képezi (a C-192/89. sz. Sevince-ügyben 1990. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-3461. o.] 8. és 9. pontja, valamint a C-7/10. és C-9/10. sz., Kahveci és Inan egyesített ügyekben 2012. március 29-én hozott ítélet 23. pontja).
- 34 Az említett 7. cikk első bekezdése nem tartalmazza sem a munkavállaló „családtagjának” fogalmát, sem a tagállamok azon jogára való kifejezett utalást, hogy maguk határozhatnák meg e fogalom tartalmát és hatályát. Ezenkívül az említett rendelkezésben semmiféle, a családtagok állampolgárságra vonatkozó feltétel nem szerepel.
- 35 Egyébként a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a „családtag” fogalma nem korlátozódik a munkavállaló vér szerinti családtagjaira (lásd a C-275/02. sz. Ayaz-ügyben 2004. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-8765. o.] 46. pontját).
- 36 E körülményekre tekintettel és az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése értelmében vett „családtag” fogalmának a tagállamokban történő egységes alkalmazásának biztosítása érdekében az uniós jogban e fogalmat önállóan és egységesen kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Ayaz-ügyben hozott ítélet 39. pontját).
- 37 Miként azt a Bíróság már kimondta, a munkavállaló „családtagjának” fogalmát az azt tartalmazó rendelkezés által követett célkitűzés viszonylatában és azon összefüggésben kell meghatározni, amelybe az illeszkedik (a fent hivatkozott Ayaz-ügyben hozott ítélet 40. pontja).
- 38 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében foglalt jogok fokozatos megszerzésének rendszere kettős célt követ.
- 39 Elsőként, az első hároméves időszak letelte előtt az említett rendelkezés arra irányul, hogy lehetővé tegye, hogy a migráns munkavállaló családtagjai e munkavállalónál tartózkodjanak abból a célból, hogy ezáltal a családdegyesítés eszközével mozdítsa elő a fogadó tagállamba már jogszerűen beilleszkedett török munkavállaló munkavállalását és tartózkodását (lásd többek között a fent hivatkozott Kahveci és Inan egyesített ügyekben hozott ítélet 32. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 40 Második lépésben ugyanez a rendelkezés a török migráns munkavállaló családjának a fogadó tagállambeli tartós beilleszkedését kívánja megerősíteni, három év jogszerű tartózkodás után biztosítva az érintett családtag számára annak lehetőségét, hogy ő maga is beléphessen a munkaerőpiacra. Az ily módon kitűzött alapvető cél a fenti, az ebben az időszakban a fogadó tagállamba már jogszerűen beilleszkedett családtag helyzetének az által való rendezése, hogy biztosítsák számára a szóban forgó tagállamban a saját megélhetését biztosító eszközöket, tehát azt, hogy a migráns munkavállaló helyzetétől független helyzetet alakítson itt ki (lásd többek között a C-467/02. sz. Cetinkaya-ügyben 2004. november 11-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10895. o.] 25. pontját, valamint a fent hivatkozott Kahveci és Inan egyesített ügyekben hozott ítélet 33. pontját).
- 41 Ebből az következik, hogy a családdegyesítés központi szerepet játszik az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése által kialakított rendszerben.
- 42 Mint a családi élet folytatásához nélkülözhetetlen eszköz, a családdegyesítés, amelyhez a tagállamok rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállalóknak joguk van, hozzájárul mind tartózkodásuk ideje alatti életminőségük javításához, mind az e tagállamokba történő integrációjukhoz, és ebből kifolyólag erősíti az adott társadalom társadalmi kohézióját.
- 43 A német kormány ugyanakkor arra hivatkozik, hogy mind a társulási megállapodás és az 1/80 határozat értelme, mind azok célja azon elgondolás ellen szól, hogy a határozat 7. cikkének első bekezdését a török állampolgársággal nem rendelkező személyekre is alkalmazzák. Az említett megállapodás

szerinte elsősorban gazdasági célkitűzéseket kíván megvalósítani. Az ilyen célkitűzéseken alapuló társulás tényleges problémaköre pedig nem a török munkavállalók harmadik országból származó házastársainak tartózkodási jogára vonatkozó szabályozás.

- 44 Ez az érv nem fogadható el.
- 45 Még ha igaz is, hogy a társulási megállapodás 2. cikkének (1) bekezdése értelmében annak célja az Európai Gazdasági Közösség és a Törökország közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, ugyanakkor azzal, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése lehetővé teszi a török munkavállaló családtagjainak azt, hogy csatlakozzanak hozzá abban a tagállamban, ahol dolgozik, a Szerződő Felek olyan okokra alapítják együttműködésüket, amelyek egyértelműen túlmutatnak a tisztán gazdasági jellegű megfontolásokon.
- 46 Az 1/80 határozat 7. cikke ugyanis e határozatnak a „Szociális rendelkezések” című II. fejezetének első részében található. Ez a rész a foglalkoztatással és a munkavállalók szabad mozgásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik.
- 47 Azok az előnyök, amelyekkel a családegyesítés együtt jár a családi életre, a tartózkodás alatti életminőségre, valamint a török munkavállaló fogadó tagállambeli integrációjára nézve, nyilvánvalóan függetlenek attól, hogy azok a családtagok, akik e tagállamban vele együtt élnek, milyen állampolgárságúak.
- 48 Ezenfelül a Bíróság már kimondta, hogy az 1/80 határozat szociális rendelkezései, amelyek közé a 7. cikk első bekezdése is tartozik, további lépést jelentenek a munkavállalók szabad mozgásának az EUMSZ 45. cikk, az EUMSZ 46. cikk és az EUMSZ 47. cikk által ösztönzött fokozatos megvalósítása felé, és így az utóbbi cikkek keretében elfogadott alapelveket a lehető legnagyobb mértékben ki kell terjeszteni az említett határozat által elismert jogokat élvező török állampolgárokra (lásd ebben az értelemben a C-171/95. sz. Tetik-ügyben 1997. január 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-329. o.] 20. pontját és a C-351/95. sz. Kadiman-ügyben 1997. április 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-2133. o.] 30. pontját).
- 49 Ezenfelül a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében szereplő „családtag” fogalma hatályának meghatározását illetően az Unió tagállamai állampolgárainak szabad mozgása terén alkalmazott ugyanezen fogalomnak az értelmezésére, egész konkrétan az 1612/68 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése részére elismert hatályra kell hagyatkozni (a fent hivatkozott Ayaz-ügyben hozott ítélet 45. pontja).
- 50 Márpedig e rendelet 10. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a valamely tagállam állampolgárságával rendelkező munkavállaló családtagjainak állampolgárságukra való tekintet nélkül joguk van a munkavállalóval együtt letelepedni abban a tagállamban, ahol őt alkalmazzák.
- 51 E rendelkezést hatályon kívül helyezték, azonban a 2004/38 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése és 7. cikkének (2) bekezdése szintén azt az elvet mondja ki, amely szerint az uniós polgárok azon családtagjainak, akik nem rendelkeznek egyik tagállam állampolgárságával sem, joguk van a munkavállalót elkísérni vagy hozzá később csatlakozni a fogadó tagállamban.
- 52 A családegyesítéshez való jog esetleges korlátozása, amely szükségszerűen következne abból, ha az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdését kizárólag a török állampolgárságú családtagokra alkalmaznák, e rendelkezés célját veszélyeztetné.

- 53 Az ilyen korlátozás ezenfelül sértené a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot is, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. cikke is kimond. Mivel az 1/80 határozat 7. cikke az uniós jog szerves részét képezi, ezért a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az e Charta 7. cikkéből eredő kötelezettségeket, amely Chartának az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése ugyanolyan jogi kötőerőt tulajdonít, mint a Szerződéseknek.
- 54 Miként arra a főtanácsnok indítványának 50–53. pontjában rámutatott, az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése értelmében vett „családtag” fogalmának ezen értelmezése annál is inkább igazolhatóan tűnik számunkra, mivel az felmerül az Európai Közösségek tagállamai társadalombiztosítási rendszerének török munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1980. szeptember 19-i 3/80. sz. társulási tanácsi határozatot (HL 1983. C 110., 60. o.) illetően is.
- 55 Ugyanis a 3/80 határozat 1. cikkének a) pontja többek között úgy rendelkezik, hogy a családtag fogalma e határozat alkalmazásában megegyezik a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.) 1. cikkében meghatározott fogalommal.
- 56 A Bíróság, amelyet az 1408/71 rendelet személyi hatályának értelmezésére kértek, már többször kimondta, hogy e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése két tisztán elkülöníthető személycsoportra vonatkozik: nevezetesen egyrészt a munkavállalókra, másrészt pedig az ő családtagjaikra és túlélő hozzátartozóikra. Az előbbieknél, ahhoz, hogy e rendelet hatálya alá tartozzanak, valamely tagállam állampolgárainak, hontalanoknak vagy menekülteknek kell lenniük. Ezzel szemben, az uniós állampolgársággal rendelkező munkavállalók családtagjaira, vagy túlélő hozzátartozóira vonatkozóan semmilyen állampolgársági feltétel nincs előírva ahhoz, hogy az említett rendelet alkalmazható legyen rájuk (lásd különösen a C-308/93. sz. Cabanis-Issarte-ügyben 1996. április 30-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-2097. o.] 21. pontját és a C-189/00. sz. Ruhr-ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-8225. o.] 19. pontját).
- 57 Ráadásul a Bíróság már korábban azt is kimondta, hogy a 3/80 határozat személyi hatályának 2. cikkében szereplő meghatározása az 1408/71 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében szereplő azonos meghatározás alapján történt (a C-262/96. sz. Sürül-ügyben 1999. május 4-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-2685. o.] 84. pontja).
- 58 Az 1/80 határozat 7. cikkének az előbbi megfontolások egészén alapuló értelmezését nem vonhatja kétségbe az a tény, hogy miként azt a kérdést előterjesztő bíróság kiemelte, a Bíróság az e rendelkezés alkalmazásával kapcsolatos több ítéletében említette a munkavállaló családtagjainak török állampolgárságát (lásd a C-329/97. sz. Ergat-ügyben 2000. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-1487. o.] 67. pontját; a C-65/98. sz. Eyüp-ügyben 2000. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-4747. o.] 48. pontját; a fent hivatkozott Derin-ügyben hozott ítélet 48. pontját, valamint a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 46. pontját).
- 59 Ugyanis ezen ítéletek mindegyikében az alapeljárás az 1/80 határozatban említett előnyöknek a török munkavállaló olyan gyermekei vagy házastársa részére történő megadása volt, akik maguk is török állampolgárok voltak. Így tehát a Bíróság által a családtagok állampolgárságára tett utalásnak nem volt különösebb jelentősége.
- 60 A német, az olasz és az osztrák kormány ezenfelül arra hivatkozik, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének kiterjesztő értelmezése az 1/80 határozat személyi hatályának túlzott kiterjesztését eredményezné, ami lehetővé tenné a harmadik országok állampolgárai számára – akiknek a számát nehéz megbecsülni – az említett rendelkezésre való hivatkozást.

- 61 Ennek kapcsán elegendő emlékeztetni arra, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése a családegyesítést kifejezetten a török migráns munkavállalóhoz való költözésnek a fogadó tagállam szabályozása által előírtaknak megfelelően történő engedélyezésétől teszi függővé (lásd a fent hivatkozott Ayaz-ügyben hozott ítélet 34. és 35. pontját, valamint a fent hivatkozott Derin-ügyben hozott ítélet 63. pontját).
- 62 E feltételnek, amelynek az a célja, hogy kivegye az említett 7. cikk első bekezdésének hatálya alól a török munkavállaló azon családtagjait, akik a fogadó tagállam előírásainak megsértésével utaztak be annak területére, és ott laknak (a fent hivatkozott Cetinkaya-ügyben hozott ítélet 23. pontja), azzal a megfontolással magyarázható, hogy az EGK–Törökország társulás keretében történő családegyesítés nem a török migráns munkavállaló családtagjait megillető jog, hanem ellenkezőleg, a nemzeti hatóságoknak a kizárólag az érintett tagállam joga alapján, az alapvető jogok tiszteletben tartásának követelményére figyelemmel meghozandó döntésétől függ (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Derin-ügyben hozott ítélet 64. pontját).
- 63 Ugyanezen okból kifolyólag nem állítható, hogy a török munkavállaló azon családtagjainak az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének személyi hatálya alá vonása, akik nem rendelkeznek török állampolgársággal, a kiegészítő jegyzőkönyv 59. cikkét megsértve, kedvezőbb bánásmód alkalmazását jelentené velük szemben, mint az uniós polgárok azon családtagjaival szemben alkalmazott, akik nem rendelkeznek valamely tagállam állampolgárságával.
- 64 Ugyanis – ellentétben a török munkavállalók családtagjaira alkalmazandó szabályokkal –, a 2004/38 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében az uniós polgárok azon családtagjait, akik valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkeznek, megilleti a tagállamok területére történő beutazási joga, amelynek csupán az a feltétele, hogy beutazási vízummal vagy más érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezzenek.
- 65 Következésképpen az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1/80 határozat 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a török munkavállaló Törökországon kívüli, harmadik országból származó családtagja a fogadó tagállamban hivatkozhat az e rendelkezésből eredő jogokra, ha az ott előírt egyéb feltételek teljesülnek.

A költségekről

- 66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A társulás elősegítéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 határozat – amelyet az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó azon megállapodás által létesített társulási tanács fogadott el, amelyet 1963. szeptember 12-én Ankarában írt alá egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az EGK tagállamai és a Közösség, és amelyet a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal kötöttek, hagytak jóvá és erősítettek meg – 7. cikkének első francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a török munkavállaló Törökországon kívüli, harmadik országból származó családtagja a fogadó tagállamban hivatkozhat az e rendelkezésből eredő jogokra, ha az ott előírt egyéb feltételek teljesülnek.

Aláírások